

KATOLIŠKI GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 25

Gorica - 20. julija 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

PONOVA OBSODBA KOMUNIZMA

Sv. stolica je po kongregaciji sv. oficija izdala odlok, ki pomeni ponovno obsodbo komunizma in njegovih pristašev pa tudi tistih katoličanov, ki komunizem na en ali drug način podpirajo. Na podlagi tega odloka je nedopustno, vpisati se v komunistično stranko ali jo tudi samo podpirati. — Nedopustno je izdajati, širiti ali tudi samo čitati knjige, revije, časopise in letake, ki zagovarjajo komunizem, njegove nauke in njegovo delovanje. Nedopustno je tudi sodelovanje z dopisi pri takih knjigah oziroma listih.

Verniki, ki se vedoma in prostovoljno pregrešijo zoper gornja navodila, ne smejo biti pripuščeni k sv. zakramentu, se razume, da za toliko časa, dokler se ne poboljšajo ali vsaj resno ne obljubijo spremeniti svojega zadržanja v tem pogledu.

Kdor pa izpoveduje materialistične in protikrščanske nauke komunizma, posebno pa tisti, ki te nauke branijo ali širijo, zapadejo že samo s tem, to je brez vsake posebne obsodbe s strani cerkvene oblasti, izobčenju, ki je na poseben način (speciali modo) pridržano sv. stolici.

To je na kratko vsebina odloka, ki ga v celoti priobčujemo in je že do sedaj dvignil mnogo prahu pri komunistih in sopotnikih vseh narodov. Sicer pa odlok ne prinaša bistveno nič novega, kajti komunizem in njegovi materialistični in protikrščanski nauki kakor tudi njegove nasilne in brezvestne metode so bile od cerkvenih oblasti že nešteto krat obsojene. Kljub temu ima dekret sv. oficija, čigar predsednik je sam sv. oče, posebno važnost, ker na kratak in jasen način izraža stališče sv. stolice do komunizma in ker navaja sankcije, ki zadržujejo vernike, ki komunizem izpovedujejo in propagirajo ali pa tudi samo podpirajo. S tem daje dekret tudi spovednikom dovolj jasna navodila, kako se morajo zadržati napram vernikom, če bi se v tem oziru pregrešili.

Ta dekret sv. stolice bo nedvomno razčistil ozračje, ker postavlja vse katoličane pred odločitve, da se jasno opredelijo za Kristusa ali pa proti njemu in da sprejmejo s tem tudi vso odgovornost in posledice svoje odločitve, kar Kristusovi stvarni ne more škodovati. Da se je namreč strupena rastlina komunizma tako bohotno razrasla in razširila, ni kriva samo demagoška taktika komunizma in njegovih voditeljev, ampak v precejšnji meri tudi neodločno zadržanje mnogih, sicer poštenih in dobro mislečih katoličanov, ki so v svoji naivnosti mislili, da je mogoče ljubimkovati in pakirati z največjim nasprotnikom krščanstva, in ki so prej ali slej na svoji lastni koži občutili, kako zmotna in varljiva je bila njihova misel.

Odlok sv. stolice stavi tudi naše vernike ponovno pred izbiro: ali za Kristusa in njegovo Cerkev, ali pa za komunizem in njegove lažnjive malikel. Dvema, med seboj si nasprotujočima gospodoma ni mogoče služiti! Nemogoče je biti dober ka-

toličan, obenem pa biti član komunistične ali kake druge protiverske stranke. Nemogoče je z mirno vestjo pristopati k sv. zakramentu, obenem pa zagovarjati ter širiti komunistična načela ter se navduševati za njegove nasilne metode! Nemogoče ali vsaj skrajno nedosledno je zatrjevati zvestobo do sv. Cerkev, obenem pa kljub prepovedi sv. Cerkev čitati komunistične ali druge

protiverske knjige in časopise ali oddajati pri volitvah svoj glas strankam, ki prikrito ali odkrito nasprotujejo Kristusu in njegovi sv. Cerkvi. Temu dvoličnemu zadržanju mora biti enkrat konec! Če si prepričan komunist, tedaj se zavedaj, da si se postavil izven sv. Cerkev. Če pa hočeš ostati zvest sin katoliške Cerkev, potem je tvoja dolžnost, da to Cerkev tudi ubogaš.

ODLOK KONGREGACIJE SV. OFICIJA

Najvišja kongregacija sv. oficija, ki ji načeluje sam papež in ki varuje verski in npravni nauk, je v zadevi komunizma izdala naslednji odlok:

„Najvišji kongregaciji sv. oficija so bila predložena naslednja vprašanja:

1. Ali je dopustno vpisati se v komunistične stranke, oziroma jih podpirati?

2. Ali je dopustno izdajati, razširjati ter čitati knjige, periodične publikacije, časopise ter letake, ki zagovarjajo komunistični nauk in delovanje, oziroma vanje dopisovati?

3. Ali se smejo pristopiti k zakramentu verniki, ki bi bili izvršili vedoma in hotoma dejanja, ki so označena pod št. 1 in pod št. 2?

4. Ali verniki, ki izpovedujejo materialistični in protikrščanski komunistični nauk, zlasti še oni, ki ga branijo in razširjajo, zapadejo že samo s tem, kot odpadniki od katoliške veroizpovedi, apostolski stolici na poseben način pridržanemu izobčenju?

Kongregacija sv. oficija je na svoji skupni seji dne 28. junija 1949 izrekla naslednjo razsodbo:

Na 1. vprašanje: Ni dopustno! Komunizem proglašamo namreč materialistični in protikrščanski nazor; čeprav včasih z besedami izjavljajo, da niso proti veri, se komunistični voditelji v teoriji in praksi dejansko vedejo sovražno do Boga, do prave vere ter do Kristusove Cerkev.

Na 2. vprašanje: Ni dopustno! Saj je prepovedano že po samem cerkvenem pravu, (kan. 1399).

Na 3. vprašanje: Ni dopustno! V smislu osnovnih načel, naj se odrečejo zakramenti onim, ki niso primerno razpoloženi.

Na 4. vprašanje: Zapadejo. Sv. oče Pij XII. je dne 30. junija odobril te sklepe in jih ukazal priobčiti v uradnem listu „Acta Apostolicae Sedis“.

Dano v Rimu 1. julija 1949.“

K pričujočemu odloku kongregacije sv. oficija smatramo za potrebno dodati naslednje pripombe:

1. Katoliška cerkev je že večkrat odločno obsodila komunizem: papež Pij IX. ga je obsodil že leta 1846; socialni papež Leon XIII. ga je ponovno imenoval kugo, ki je načela srčiko človeške družbe; papež Pij XI. ga je obsodil skupno s socializmom v sloviti okrožnici »Quadragesimo anno« (15. 5. 1931) »bodisi kot nauk, bodisi kot zgodovinsko dejstvo, bodisi kot akcijo«. Najslavesnejšo obsodbo pa je izrekel isti papež z okrožnico o brezbožnem komunizmu »Divini Redemptoris« (19. 3. 1937). Sedanji odlok sv. oficija ni sploh nikak nov ukrep proti komunizmu, temveč zgolj izjava, da zapadejo komunisti že obstoječim splošnim cerkvenim zakonom, namreč kan. 1325, čl. 2, ki nam opredeli pojem odpadnika od vere, ter kan. 2314, ki predvideva za odpadnike kazni izobčenja na poseben način pridržanega apostolski stolici.

2. Odlok sv. oficija ne pravi, da so izobčeni vsi komunisti. Izobčeni so kot odpadniki samo oni komunisti, ki izpovedujejo, t. j. ki v srečju odobravajo in na zunanji proglašajo komunistični materializem in protikrščansko stališče.

3. Vsi ostali, ki so sicer vpisani

v komunistično stranko ali ki jo kot sopotniki podpirajo, ter oni, ki pišejo, razširjajo in čitajo komunistični tisk, objektivno smrtno grešijo ter ne morejo biti pripuščeni k sv. zakramentu; zgodi se pa lahko, da subjektivno nekdo nima smrtnega greha, in tedaj bi bil lahko pripuščen k zakramentu.

4. K sv. zakramentu ne smejo biti pripuščeni oni, ki »vedoma in hotoma« podpirajo komunizem ali so vpisani v komunistično stranko. Vedeti torej morajo, da so krivi težkega prestopka, pa vseeno nimajo resne volje se poboljšati. Tej kazni pa ne zapadejo tisti, ki subjektivno nimajo smrtnega greha, bodisi ker se iz nevednosti ali zmote ne zavedajo težkega prestopka, ali ker tega ne zaradi strasti ali nasilja. V deželah, kjer so komunisti na oblasti, bodo namreč mnogi prisiljeni fizično ali moralno biti vpisani v komunistično partijo. Vsem tem Cerkev noče odvzeti tolažil sv. vere. Teže se bo to pripetilo v deželah, kjer vlada svoboda, zlasti še sedaj po odloku sv. oficija.

5. Strogo je torej prepovedan vsak vpis v komunistično stranko in vsako sodelovanje z njo. Oni pa, ki so že vpisani ali ki že sodelujejo, so v vesti dolžni, da se izbrisajo, odnosno da prekinajo svoje sodelovanje.

Razgled po svetu

Zamenjava jugolir

Zamenjava jugolir v dinarje, ki se je izvršila v coni B Svob. tržaškega ozemlja, ki je pod upravo jugoslovanske vojske, je vzbudila mnogo razburjenja in tudi preplaha. Nekateri so se bali, da je začel drveti plaz, katerega ne bo več mogoče ustaviti. Vendar: tresle so se gore, rodila se je miška.

Polkovnik Lenac, poveljnik jugoslovanske vojaške uprave, je zamenjavo jugolir v dinarje opravičeval s težkim gospodarskim položajem, ki je nastal v coni B, ker italijanska vlada ni hotela dati na razpolago svoje lirske valute kot je določeno v mirovni pogodbi. Da bi rešila področje iz gospodarskih nepriklj, je zato jugoslovanska vojaška uprava zamenjala jugolire v dinarje. Proti temu je italijanska vlada protestirala in si pridržala pravico, da zadevo predloži Org. združenih narodov. Amerika, Anglija in Francija so tudi poslale v Beograd protestne note, v katerih so jugoslovanski vladi očitali, da je s svojim postopanjem kršila mirovno pogodbo, ostrejših ukrepov pa ni bilo. Ameriški zunanji minister Acheson je celo izjavil, da drugih korakov ne bo podvzel in se bo ohranil položaj kot je bil (status quo). Tako se je zgodilo, nemir se je polegel in zamenjava jugolir je že več ali manj pozabljena.

Tito išče posojilo

Tito je preveč zvit državnik, da bi se ne zavedal, da čeprav zahodne velesile iz zadovoljstvom spremljajo njegove napore za ohranitev neodvisnosti pred Sovjetsko zvezo, vendar nimajo nobenega vzroka, da bi gojile kakšna posebno prijateljska čustva do beograjske komunistične vlade. V Grčiji in drugod jim je namreč titovina napravila že marsikatero preglavico. Zato je Tito spretno že vnaprej prišel na dan z raznimi koncesijami, ki jih je pripravil, deni dati iz svoje lastne volje in ne v zameno za posojilo, katero išče kot je povedal v svojem znanem govoru v Pulju. Tako že vnaprej zagotavlja, da Jugoslavija morebitnega posojila nikakor ne bo uporabila za nakup orožja, pač pa za nakup poljedeljske opreme in strojev za rudnike in tovarne. Njegovo drugo važno zagotovilo je, da bo Jugoslavija popolnoma zaprla grško mejo. Umestno in prav bi bilo, če bi Tito tudi zagotovil, da bo posojilo vsaj deloma porabil za nakup obleke za raztrgane državljane.

Prijateljska pogodba med Italijo in Združenimi državami

V Rimu so izmenjali ratifikacijske listine prijateljske, trgovinske in pomorske pogodbe med Združenimi državami in Italijo. Nekaj dni preden je prišlo do te izmenjave je zuna-

nji minister Acheson izjavil, da bo ta pogodba dovedla do ožjih odnošajev med Združenimi državami in Italijo. Pogodba vsebuje sporazume o raznih vprašanjih, tako o telekomunikacijah, izmenjavi valute, vseljvalnih kvotah, trgovinskih izmenjavah, o zaščiti narodnih in etičnih načel, ki naj urejajo odnošaje med prijateljskimi narodi. Vsebuje tudi določbo o »največji ugodnosti«, po kateri se obvezeta obe pogodbeni državi nuditi nasprotni stranki vse ugodnosti, ki bi jih dovolili tretji državi.

Evropski svet

V starodavnem Strasburgu se vršijo velike priprave za sestanek Evropskega sveta, ki bo v avgustu. Pred komaj desetimi meseci je pet članic bruseljske pogodbe imenovalo odbor, ki naj bi preučil potrebne korake, kateri naj bi zagotovili »v čem večji meri enotnost med državami Evrope«. In Evropski svet se bo zdaj sestel.

Odbor se je sestel 26. novembra v Parizu, vendar ni mogel priti do nikakih zaključkov. Konec letošnjega januarja pa je posvetovalni svet podpisnic bruseljske pogodbe v Londonu sklenil ustanoviti Evropski svet in 5. maja so se zunanji ministri Anglije, Danske, Francije, Irske, Italije, Luksemburga, Holandske, Švedske, Norveške ter belgijski poslanik v Angliji sporazumeli in podpisali statut Sveta.

Izgubljeno je bilo torej le malo časa; tako so vsaj v določeni meri ustregli splošni želji po posvetovalnem organu narodov zahodne Evrope.

Belgija še vedno nima nove vlade

Zadnje volitve v Belgiji so se vršile v znamenju vprašanja: ali naj se kralj Leopold vrne v deželo ali ne. Kljub temu, da so pri volitvah kakor smo poročali, zmagali krščanski socialci, ki zagovarjajo kraljev povratek, je odpor socialistov in liberalcev proti kraljevi vrnitvi tako oster, da krščanski socialci ne morejo sestaviti nove vlade. Krščanski socialci so sicer najmočnejša stranka, vendar nimajo absolutne večine, to se pravi, potrebujejo za vladanje pomoč ali liberalne ali socialistične stranke. Nobena teh dveh strank pa noče glede kraljevega povratka popustiti in sprejeti krščansko-socialno stališče, ki zahteva takojšnjo rešitev tega vprašanja. Zaradi tega spora se že dvema krščanskosocialnima voditeljema Van Zeelandu in Van Canwelaertu ni posrečilo sestava nove vlade. Govori se, da bo regent Karel, ki nadomestuje odsotnega kralja Leopolda, poveril sestavo nove vlade zopet socialistu Spaaku in bo zadeva kraljeve vrnitve začasno odložena.

SEDMA NED. PO BINKOŠTII

Iz svetega evangelija po Mateju

Jesus je rekel svojim učencem: Varujte se lažnjih prerokov, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so grabežljivi volkovi. Po njih sadovih jih boste spoznali. Mar berogrodje s trnja ali smokve z osata? Tako rodi vsako dobro drevo dober sad, slabo drevo pa rodi slab sad. Ne more dobro drevo roditi slabega sadu in ne slabo drevo roditi dobrega sadu. Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, se poseka in vrže v ogenj. Po njih sadovih jih boste torej spoznali. Ne vsak, kdor mi pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo; temveč kdor spoštuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, ta pojde v nebeško kraljestvo.

Kdor je pazljivo gledal okoli sebe zadnjih sedem let, se je lahko prepričal, kako so grabežljivi volkovi prišli med slovensko ljudstvo; v ovčja oblačila ogrnjeni so ljudem označevali prečudne blagre neke nove svobode, napovedovali neko sijajno prihodnost, ki da bo zasenčila vse, kar je človeštvo doslej dobrega poznalo, prerokovali zlato dobo, ki bo izpolnila vse brezdanje hrepenenje človeških src. Ljudje so jih zamakneno poslušali in verjeli vse od kraja. Potegnili so tu na Primorskem za seboj vso maso našega naroda, ki je obrnil hrbet katoliškemu duhovniku in njegovim svarilnim klicem. Kdor je trezno presojal razmere in svaril pred strupeno omamo, je moral bežati pred lastnimi rojaki kot nekoč prerok Elija; neredki pa so plačali svojo zvestobo do resnice z življenjem kot nekdanj Jeremija. Ljudsko maso je zajel bes nekakega obsedenja. Na vsakem zidu, skoro na vsakem kamnu je bilo pisano »Hočemo Tita«.

Prišle so letošnje junijske volitve na Tržaškem. Isti ljudje, ki so za Tita besneli in bili pripravljani ubijati, so zdaj glasovali proti njemu. Komaj pet let

je bil malik na prestolu, pa so ga ljudje zavrgli, ga obsodili kot izdajalca ter glasovali za njegove nasprotnike.

Kako je bila mogoča taka nagla sprememba? Pač zato, ker so ljudje spoznali, da je vse tisto zlagano »Osvobodilno gibanje« prineslo samo grenke sadove. Kjer je zavlada malik, tam je svoboda izginila, namesto blagostanja je zavlada la siromaščina, kakršne niti stari ljudje ne poznajo. »Ljudska« država se je izkazala za navadno policijsko državo in progresivna demokracija za okruten militarizem.

Kominformisti so ljudsko razočaranje spretno izrabili in stvar takole zasukali: Poglejte, ljudje, Tito je izdal ideal komunizma, postal je navaden tiran in okrutnik; to je vzrok, da je v njegovi državi slabo. Če boste pa nas volili, tedaj bodo pa vse one sladke obljube pozemeljskega raja izpolnjene, samo da se nam posreči svetovna revolucija. Kadar mi zavlada, tedaj bodo pa prav zares nebesa na zemlji...

In ljudje so jih volili... Niso premislili, da slabo drevo ne more in ne more dobrega sadu roditi. In modernj komunizem, naj bo Titov ali Stalinov, je tako do korenin slabo in maloprično drevo. Teorija modernega komunizma je v svojih temeljih zmotna in slaba. Treba se je odpovedati ne Titu ali Jožetu, ne temu ali onemu začasnemu predstvaniku komunizma, ne, odpovedati se je treba komunizmu samemu. Vse drugo je mlatev prazne slame.

Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, se poseka in vrže v ogenj. Božji mlini meljejo počasi, a temeljito. Narod, ki se vceplja na strupeno drevo brezboštva, bo moral s tem drevesom vred pasti in propasti...

Dobro drevo pa je krščanska vera in cerkev katoliška. To ne more slabega sadu roditi. Če se hoče narod rešiti iz poplave sedanjih zmed, se mora tega drevesa okleniti...

Svoboda Cerkve na Čehoslovaškem

Spor med kat. cerkvijo in komunistično vlado se vedno bolj zaostrojuje. V tem boju se poslužuje vlada vseh mogočih sredstev. Medtem ko trdi, da ni proti veri, preganja katoliške škofo, ki so edino pravi predstojniki kat. cerkve. Zdi se, da je glavni namen čeških komunistov odtrgati nevedne in versko brezbrizne katoličane od njihovih škofov in njihovih zvestih duhovnikov ter ustanoviti s pomočjo odpadlih duhovnikov neko novo češkoslovaško narodno cerkev, ki naj bi sprejela nauke komunizma ter pomagala komunističnim oblastem izvesti njihove komunistične gospodarske in socialne načrte, obenem pa popolnoma eliminirati vpliv katoliške cerkve, ki je edini resni nasprotnik komunizma in njegovih prevratnih načrtov. In da bi to tem lažje dosegli, so udarili češkoslovaški komunisti najprej na katoliški episkopat, to je na kat. škofo, katere na vse mogoče načine napadajo in katere skušajo popolnoma izolirati od njihovih zvestih duhovnikov in vernikov.

Tako poročajo, da je praški nadškof Beran nekak jetnik v lastni palači. Niti njegov generalni vikar, to je njegov namestnik ga ne more in tudi ne sme obiskati. Nadškofijske urade so zasedli vladni organi. Nadškof se v znak protesta ne zganja iz svoje palače. Vlada mu je sicer zatrdila, da mu prostega izhoda ne zabranjuje, toda med ljudmi je zelo razširjeno mnenje, da bi ga policija v slučaju, ko bi se zganil iz nadškofijskega dvorca, takoj aretirala.

O tem strogem nadzorstvu, ki ga izvaja češkoslovaška vlada nad katoliškim episkopatom, nam pričajo tudi kratke besede, ki jih je izgovoril kraljevohradski škof Pika dne 26. junija ob priliki svojega obiska v Hrastu. Dejal je namreč: »Govora, ki ga pričakujete od mene, ne bom imel, kajti minister za narodno vzgojo mi ne dovoljuje, da bi vam govoril svobodno. Ne mislite, da delam to iz strahu pred preganjanji, kajti ta preganjanja se dejansko že vršijo. V svoji rezidenci v Kraljevem Hradcu sem nadzorovan od policije, tako da ne morem sprejemati obiskov in da se niti s svojimi tajniki ne morem pogovoriti. Dejansko sem jetnik, odtrgan od lastnih vernikov. Proti vsem tem ukrepom protestiram na najbolj energičen način, in sicer v imenu osebne svobode, ki je garantirana v 2. členu ustave, kakor tudi v imenu svobode govora in tiska, garantirane v 18. in 21. členu iste ustave. Protestiram proti protustavnim u-

Stare kapitalne delnice se v sorazmerju z naraščanjem delavskih delnic sproti likvidirajo z žrebanjem.

Podjetje ima seveda pravico, da se upira taki višini plač, kot jo delavci zahtevajo z ozirom na zadnjič in danes omenjene vidike, kakor tudi temu, da bi na delavce in nameščence odpadajoči del dobička spremenilo v delnice, toda po drugi strani imajo tudi delavci polno pravico, da odklonijo vsako delavsko pogodbo, ki teh dveh njihovih upravičenih zahtev ne bi sprejela.

(Dalje)

kreptom policije, izdanim proti Cerkvi in njenim predstavnikom.«

Tako je dandanes s svobodo na Čehoslovaškem, ki je bila še pred kratkim ena najbolj svobodoljubnih in demokratičnih držav na svetu!

Po 400 letih

Zgodovinsko je dognano, da je bila zadnja večerja v hiši matere sv. Marka na Sijonski gori. Tu je prišel tudi sv. Duh nad apostole in tu je sv. Peter imel prvo misijonsko pridigo. Sploh je tu bila prva krščanska cerkev. Ko so v srednjem veku frančiškani prevzeli varstvo svetih krajev v Palestini, so na mestu, kjer je stala hiša zadnje večerje, sezidali lepo cerkev. Leta 1551 so Arabci cerkev odvzeli in jo spremenili v mošejo, v kateri so častili »grob preroka Davida«. Z vsemi silami so se upirali, da bi svetišče vrnili kristjanom, še celo maševati jim niso dovolili. Ko se je pa lansko leto ustanovila država Izrael in so se vršili boji okrog Jeruzalema, so Judje zavzeli grič Sijon in hišo zadnje večerje. Njihov poveljnik je dovolil katoličanom, da so v hiši zopet začeli darovati sv. mašo.

Najnovejše misijonske statistike

Agencija »Fides« je objavila podatke o misijonskem življenju v številkah: V misijonih deluje 292.500 oseb, od teh je 22.000 duhovnikov, 9000 misijonskih bratov, 54.000 misijonskih sester, 94.000 katehistov, 78.000 profesorjev in učiteljev, 500 zdravnikov, 200 bolničarjev in 33.000 pomožnega osebja.

Misijonske ustanove so sledeče: 60.000 cerkev in kapel, 400 semenišč z 18.000 semenišniki, 100.000 šol od ljudskih do vseučilišč s 5 milijoni učencev, okrog 1000 bolnic s 47 tisoč posteljami; 3000 dispanserjev z 42 milijoni zdravniških pregledov; 250 bolnic za gobavce s 14 tisoči gobavcev; več kot dva tisoč sirotišnic s 150 tisoči sirot; 460 hiralnic z 18 tisoči štarcev; končno 200 tiskarn, v katerih se tiska 500 časopisov in revij.

Ob vsem tem delu bodo še očitali Cerkvi, da je v službi kapitalistov in imperialistov, ki ne dajo za njene misijonske

ustanove niti beliča! Cerkev je v službi ravno revnega ljudstva.

Slovesna maša za češke katoličane

V nedeljo 10. julija je daroval slovesno mašo v katedrali sv. Patricija v New Yorku na čast sv. Cirilu in Metodu msgr. J. Krasula, župnik Sv. Ivana Nepomuka v Manhattanu in predsednik zveze češkoslovaških katoličanov. Maši je prisostvoval tudi kardinal Spellman in okoli 300 Čehov in Slovakov. Pridigal je Ciril J. Potoček, župnik cerkve sv. Trojice v New Yorku, v pridigi je poudaril, da je cilj sovjetskega komunizma uničenje vseh ver, protestantske in židovske vere, kakor tudi rinsko-katoliške in mohamedanske. Materialistični komunizem, ki zanika Boga, ne dovoljuje nikake opozicije. Vse mora služiti državi. Omenil je, da komunistični voditelji na Čehoslovaškem hočejo ustanoviti razkolno cerkev, ker katoliška cerkev noče biti orodje države.

Koledar za prihodnji teden

24. julija NEDELJA. Sedma po binkoštna. — Kristina, dev.

25. PONEDELJEK. Apostol Jakob. Med dvanajsterimi sta bila dva tega imena. Današnjemu rečemo tudi Jakob Starejši. Bil je brat Janeza Evangelista. Tema bratoma je Zvehaer del pridevek »Gromovnika«, ker sta bila ognjevitega značaja. Po poklicu sta bila poprej ribiča. Jakob je umrl mučeniške smrti v Jeruzalemu; Herod ga je dal obglaviti. Njemu v čast je nastala na Španjskem slovitá božja pot Compostella (nastala iz »Jacobus Apostolus«) in tako še dandanes »Marskteri romar gre v Rim, v Kompostelje...«

26. TOREK. Ana, mati Device Marije.

27. SREDA. Pantaleon, mučenec. Na ozemlju škedenjske fare je imel nekoč svojo cerkvico na hribu, ki še nosi njegovo ime.

28. ČETRTEK. Viktor (Zmagoslav).

29. PETEK. Marta, devica. Bila je sestra Marije (Magdalene) in je večkrat Jezusu postregla na svojem domu. Zato je zavetnica pridnih gospodinj in hišnih pomočnic.

30. SOBOTA. Abdon in Senen, mučenca. — Julita, muč.

Socialna šola

V zadnjem članku smo govorili o plačah, družinskih dokladah in socialnem zavarovanju. V zvezi s tem moramo danes dodati še nekaj potrebnih dopolnil.

Če divja med delavci in delodajalci neprestana borba, oziroma če odločajo izključno eni ali drugi, ali če je oblast popolnoma samovoljna ter nikomur odgovorna, kakor v totalitarnem fašističnem ali komunističnem družbenem redu, gospodarstvo in splošna blaginja zelo trpita. Najboljši bo tisti družbeni in gospodarski red, v katerem složno sodelujejo vsi v poštevh prihajajoči činitelji, torej delodajalci, delojemalci in oblast in da oblast pušča prvima skupinama izvestno mero svobode. To velja na splošno in v našem posebnem primeru, ko govorimo o plačah. Na ta način je namreč mogoče doseči, oziroma sporazumno določiti neko pametno sporazumno soraz-

merje med cenami in plačami.

V sedanjem redu, ki velja v svobodnih zahodnih državah, se najbolj obnese taka ureditev, po kateri imajo delodajalci in delojemalci vzporedne organizacije, ki sklepajo kolektivne delovne pogodbe in živijo v trajnem medsebojnem stiku preko skupnih odborov.

S kolektivnimi pogodbami naj se določijo splošne plače. Ker pa je višina pravičnih plač odvisna od večjega ali manjšega prosperanja v industriji, kmetijstvu, trgovini in tako dalje, naj se višina vsakoletne dejanske plače sporazumno določi po zaključku vsakega poslovnega leta, ko se vidi, koliko čistega dobička je imela vsaka panoga, podjetje ali tovarna. Delež, ki odpade na delavce in nameščence, se jim lahko na koncu poslovnega leta izplača ali v denarju ali pa v delnicah, tako da delavci in nameščenci postanejo solastniki podjetja.

Tovarna novega človeka

Sv. Pavel si je žadel za naloge, vse prenoviti v Kristusu, posebno človeka v njegovih odnosih do Boga in do bližnjega. A njegovo delo in delo drugih apostolov še iz daleka ni dogotovljeno. Posebno v zadnjih dveh, tretih stoletjih so se krščanski narodi silno oddaljili od pravega evangelija in se popaganili. Zato je sedaj potrebno, da se krščanske množice znova pridobijo za Kristusa. Papeži zadnjih desetletij ponovno naglašajo to potrebo. Pozivajo vse na delo, posebno še katoliške laike. »Da znova pripeljemo h Kristusu različne razrede ljudi, ki so ga zatajili, je predvsem potrebno, da med njimi samimi izberemo in izgradimo pomočnike Cerkve, ki bi razumeli njen duh in njene želje in bi znali govoriti njihovim srcem z bratovsko ljubeznivim. Prvi in neposredni apostoli delavcev, morajo biti delavci; obrtniki in trgovci pa apostol;

obrnikov in apostolov«. Tako uči sv. oče Pij XI.

Isti papež pa nam pove tudi, kje je tista šola, kjer se vzgajajo taki novi ljudje, kje je tovarna takih novih apostolov: duhovne vaje. Posebno moramo ceniti in uporabljati, pravi sv. oče, duhovne vaje, ki so prekoristno sredstvo za obnovo osebnega in družabnega življenja. »V tej šoli, ne samo da se vzgajajo najboljši kristjani, temveč se vadijo tudi pravi apostoli za kakršnokoli življenjsko okolje... Iz te šole bodo izšli ljudje močni v veri, stannoviti v preganjanjih, goreči in vneti za razširjenje vespovsod Kristusovega kraljestva.«

Takšni so čudoviti sadovi duhovnih vaj. Da bi takih milosti mogli postati deležni tudi naši možje in fantje, se bodo vršile v Gorici od 3. do 7. septembra duhovne vaje za može in fantje. Nanje opozarjamo že sedaj vse katoliško zavedne fante in možje, da si ohranijo tiste dni prostost prav za to duhovno obnovo. Podrobnejše oznanilo bo prišlo.

Obisk za železnim zastorom

(Drugi del in konec)

Zalostno pa je, da za mladino vedno, zlasti ob nedeljah, kaj posebej skrbe, da jo tako odtrgajo od nedeljske dolžnosti katoličana. Petletni plan je uspel stoodstotno samo v pomanjkanju in pa v kvarjenju mladine. Delovne brigade in udarniško delo za mladino je vse ena sama pohujševalnica mladine. Med doraščajočo pubertetno mladino vršajo par pokvarjencev in pokvarjenk, ki med delom in po delu odlično opravijo svojo nalogo.

In oblastniki? Mar je njim, kako živi proletarij! Danes je proletarec delavec, uradnik, kmet, trgovec in obrtnik. Saj prav za prav teh stvar nov ni več. Vsi so državni uradniki, vsi so proletarci. Kmeta z visokimi davki prisilijo v kolektiv. In kolektivna posestva? Ta so vzor ne reda. Na čelu jim navadno stoji delomrnez, ki pogosto ne loči niti repe od krompirja, ječmena od pšenice. Da pa bi vedel, kdaj je treba posejati, posaditi, okopati in opleti, se mu niti ne sanja. Saj v priročniku petletnega plana to ni zapisano. Slovenski kmet ni nikdar pri svojem delu poznal uradnih ur. Za slovenskega kmeta ni bilo od 8 do 12 in zopet od 14 do 18. Naš kmet je vstajal ob zori in hodil na delo, v mraku se je vračal pa domov. Danes pa tega ni več. Na kolektivnih posestvih bujno uspeva zel in plevel. Do pasu ti sega. Sploh ne ločiš, kaj naj bi raslo na njivi. Ne dela nihče. Pa pride nedelja. Udarne brigade ljubljanske mularije se pripodi na njivo, da jo reši plevela. Toda kaj je plevel in kaj je usejano? Kdo naj to loči? Kje je komisar, kje je oznovec, kje kmetijski minister, da bo dal komando? Saj ni važno! Populite, kar populiti morete in znate, pa bomo na novo posejali. No in mladina se pavalja po plevelu, malo populil in delo je končano. Posestvo pa je vzor kolektiva. Tako gre od kmetije do kmetije, ki jo je zadela čast, da je sestavni del velike narodne revščine. Medtem ko ljudje stradajo in tpe, pa se ministri in šefi kabinetov vozijo v elegantnih ameriških limuzinah. Nekronana slovenska kraljica Kardinela žena živi na Brdu, obdana od dobrot iz tisoč in ene moči. Ljudje se jeze na Amerikance, ki podpirajo današnje oblastnike Jugoslavije z dobrotami, ki služijo edino partijskim prvakom. Ljudstvo pa mora drago plačevati njih razkošje. Gozdovi, edino narodno bogastvo, ki je še ostalo, tpe. Sekira poje dan in noč. Nihče pa se ne briga za nove pogoditve. Kočevski Rog bo kmalu podoben Krasu. Nesposobni ljudje sekaajo brez pameti vedno dalje in dalje. Na Reki in Sušaku pa leže gore z vrženega lesa, ki ga tuji trgovci ne sprejemajo, ker je vse še sveže in nepravilno žagano in rezano. Podobno kot je v kmetijstvu in gozdar-

stvu, je tudi v ostalih panogah. Na uradih je v Ljubljani taka birokracija, da jo je nemogoče popisati. Vlada v Ljubljani nima dejansko nobenih kompetenc. Centralizem pa tak, da ga ne pomnijo.

Kam bo to pripeljalo? Petletni plan je klaverno propadel. Uspel je samo v tem, da je vse sproletariziral in moralno pokvaril.

Ko smo se vračali nazaj v Trst, smo seveda bili deležni tudi politične ure. Kar na vlaku seveda. Isti tovariš, ki nas je vodil v Ljubljano, nas je vodil tudi nazaj. In kaj nam je rekel: »Ste sedaj videli, kako se ljudem tam dobro godi? Vsega imajo dovolj, največ pa je vredna politična svoboda«. Pa sem si mislil, da, ko bi vsaj politično svobodo imeli, pa bi že davno pospravili te pokvarjence, ki jim danes pamet solijo. Med vojno sem bil v političnih zaporih, pa mi niso povzročili toliko težkih misli, kot mi jih je prizadejal dvodnevni obisk slovenske prestolice, bele Ljubljane.

Velika igra na prostem (»Divji lovec« na Repentabru)

Nepozaben vtis je zapustil pri gledalcih na Repentabru »Slehnik«. V nedeljo 24. t. m. pa bomo lahko videli na istem mestu Finžgarjevo narodno igro »Divji lovec«. Pri predstavi sodeluje okoli sto igralcev. Igro prireja Slovenski oder Krščanske socialne zveze v Trstu. Sodeluje tudi komorni zbor »Škrjanček« pod vodstvom prof. L. Klakočerja. To bo največja prireditev, kar jih je bilo do zdaj na Primorskem, zato vsi Slovenci v nedeljo na Repentabor! Združite umetniški užitek s poletnim izletom. Igra se bo pričela ob 17.30, tako, da bodo vsi gledalci vso predstavo v senci. Vozili bodo posebni avtobusi vsake pol ure iz avtobusne postaje v Trstu. Občinstvo vabimo, da se odpelje že prej, ker bo verjetno zadnji trenutek naval. Okoli Repentabra je dosti sence in lahko prebijete popoldan na prostem. Po končani predstavi bodo vozili avtobusi takoj v Trst, tako, da bo lahko še vsakdo pred nočjo doma.

Ob predstavi »Slehnika« je bil pozoren celo inozemski tisk na to slovensko prireditev. Tudi nedeljska predstava bo manifestacija slovenske misli in slovenske besede na svobodnih tržaških tleh. Zato vsi Slovenci na Repentabor!

Listnica uredništva

Zaradi obilice gradiva smo morali odložiti nekaj dopisov za prihodnjic. Vse sotrudnike prosimo, naj bodo kratki in jedrnat, ker smo s prostorom vedno na tesnem.

Kako sem ubila svojega otroka

»Oprostite, gospod Dominik, če sem preveč radovedna, nekam žalostni se mi zdite!«
 »Saj tudi v resnici sem.«
 »Ali Vam je dolg čas?«
 »Tega ne morem reči, le vsa duša mi je polna neke mrakobe.«
 »Zdaj ste pa molili, kajne?«
 »Da... Ali bi smel tudi Vas prositi, da bi malo pomolili zame?«
 »Prav rada... toda zdi se mi, da moja molitev ne bo uslišana!...«
 »Zakaj ne?«
 »Ker nimam posebno trdne vere!«
 »Lolita, pomilujem Vas!«
 »Kaj pa hočete?!... Bog je tako

daleč, a vsaka sreča, ki je ne dosežete z roko, je sanjal.«
 »V kaj pa potem verujete?«
 Lolita se zasmije...
 »Sedaj ste pa Vi preveč radovedni, a Vam bom vendar odgovorila. V kaj naj verujem? Verujem v sladko človeško ljubezen... Kot pošteno dekle nočem reči nič več, in mislim, da me razumete. All ne?«
 »Jaz pa potrebujem vse kaj drugega...«
 »Sanjač!«
 »Kaj višjega in večjega pa mnogo mnogo lepšega!«
 »Sanjač!« ponovi dekle v drugo in pri vsakem zlogu zamahne z loparjem. »Sem moderno dekle, ki hoče stvarnosti, in mislim, da imam pravico — morda celo dolžnost, da uživam svoje življenje!...«
 »Pravica!... Dolžnost!... Lolita, če ne verujete, so to same besede!«

Gospodarski listek

V čem prednjači italijansko kmetijstvo?

Italija je v splošnem hribovita dežela, saj zavzemajo ravnine komaj petino celotne površine. Med temi ravninami pa je Lombardija ali padška ravnina, katero moramo smatrati za najrodovitnejšo ravnino v vsej Evropi, še celo bolj rodovito kot je ogrska nižina z jugoslovanskim Banatom in Bačko vred. V Lombardiji je pač naplavljena vsa rodovitna zemlja, ki je v teku stotisočletji nastala iz razpadajočega kamenja Alp, odkoder so jo reke prenesle.

Kmetijstvo pa je v Italiji tudi prastaro in imamo v tem pogledu vsaj 3 tisočletja stare zgodovinske podatke. Rimljan Cato je spisal svojo knjigo o kmetijstvu že pred 2100 leti, knjigo, ki je tudi danes še zanimiva.

Rimski vojaki so s svojih pohodov po Evropi, Aziji in Afriki prinesli v Italijo poleg mnogih nagrabljenih bogastev tudi bogate izkušnje, in to baš iz kmetijstva. Takrat so prispeli v Italijo tudi nekatere rastline, ki so danes zelo razširjene, a jih, do takrat Evropa še ni poznala. Naj omenimo le marelice in breskve.

Ni čudno, če se je kmetijstvo v Italiji razvilo zato na precejšnjo stopinjo, v mnogih panogah celo zavidljivo visoko. Poglejmo!

1) Riža ni Evropa poznala do 15. stoletja. Takrat je bil najprej udomačen v Italiji, ki proizvaja danes najboljši riž na svetu. Glede višine pridelka prekaša Italija vse ostale evropske države skupaj, ne more pa se meriti z azijskimi, predvsem z Japonsko, Kitajsko, Indijo in Indonezijo. Italija pridelava letno okoli 7-8 milijonov q riža. Pri rižu pa prednjači Italija celemu svetu tudi glede hektarskega donosa, ki znaša v srednjem 60 q riža na hektar, a so dosegli v okolici Bologne že 100 q.

2) Konoplja so sejali v Italiji že v dobi rimskega imperija, to je skoraj pred 2000 leti, do večjega pomena pa je prišla koncem 14. stoletja. Na vsem svetu se pridelava okoli 4 milijone q konoplje; od te v Italiji nad 1/4 (na drugem mestu je Jugoslavija). Znaná pa je izborna kakovost italijanske konoplje, oziroma prediva, ki je zato iskan izvojni predmet. Tudi pri konoplji je italijanski hektarski donos zelo visok, vsaj 40% višji kot drugod.

3) Limonov so pridelali v Italiji v enem letu že nad 3 milijone q. Glede količine pridelka zavzema Italija drugo mesto na svetu, takoj za Združenimi državami ameriškim. Zaradi nalezljivega sušenja limonovih grmov, za kar ne poznajo še pravega zdravila, pridelek limonov pada in danes jih pridelava Italija okoli 2 milijona q, skoraj v celoti v Siciliji.

4) Naravne svile, oziroma svilodov proizvaja Italija več kot vse

evropske države skupaj, a mnogo manj kot Japonska in tudi Kitajska. Cenjena pa je odlična kakovost italijanske svile in najvišji na svetu je srednji pridelek iz ene onče semena: v srednjem dobijo iz onče semena 80 kg svilov, a so dobili tudi že 100 kg. V zadnjih dveh letih se je pridelek svilodov zelo skrčil in pridelek l. 1949 računajo na 10 milijonov kg, proti 50 milijonom, ki so bili pridelani pred 20 leti.

5) Vina pridelava Italija letno nad 30 milijonov hl in zavzema glede višine pridelka drugo mesto; prva je Francija. Na vsem svetu se pridelava letno okoli 200 milijonov hl, od katerih okoli 75% v območju Sredozemskega morja. Vinsko trgo gobjo po vsej Italiji od Sicilije pa

notri v Alpe v Južnem Tirolu in v Slovenski Benečiji. Kar se tiče kakovosti, je večina italijanskih vin prav dobrih, le da je mnogo preveč različnih tipov.

6) Pšenice Italija sicer ne pridelava dovolj za svojo potrebo in tudi srednji hektarski donos ni posebno visok, a v zadnjih 20 letih je bil v tem pogledu dosežen silen napredek.

7) Od povrtnin so v svetu najbolj znani italijanska cvetača (karfiola-cavoli fiori) in paradižniki, posebno pa paradižnična mezga v kositernih skatlah, ki je važen izvojni premet. Letni pridelek paradižnikov računajo na 10 milijonov q.

Italijansko kmetijstvo pa ni doseglo velikih uspehov samo pri navedenih pridelkih. Še na marsikaterem polju, tudi v živinoreji — posebno v svinjereji — in sadjarstvu so bili doseženi zavidljivi uspehi.

Dopisi

50 letnica tržaške Marijine družbe

Tržaška Marijina družba obhaja letos 50 letnico obstoja. Ljubezen do Marije, ki je vedno gorela v našem narodu, je zadobila obliko stalnosti v Marijinih družbah, katere je posebno razširjal ljubljanski škof Jeglič. Marijine družbe imajo trojni namen: 1) Češčenje Matere božje; 2) samoposvečenje; 3) apostolsko delo. To je tržaška Marijina družba vedno vestno vršila in iz tega vira je zajemalo vso dolgo dobo 50 let nešteto deklet in žena. Veliko mater po naši domovini je preživelo v dekliski dobi lepe urice v tržaški Marijini družbi in poneslo s seboj neprecenljivi zaklad duhovnega bogastva. Dekleta v mestu je družba, potom Rafaelovega odseka, obvarovala, da niso zašla na slaba pota. Marsikje na višjih mestih so cenili družbo prav zaradi tega. V prejšnjih letih, ko je bil Trst veliko prometno središče, je imel Rafaelov odsek organizirano kolodvorsko stražo, tako da so pri dohodu vsakega vlaka čakali 1 ali 2 družbenici, da sta pospremili mlada dekleta, ki so prihajala v mesto, v varna bivališča, da niso padla v roke brezvestnežem. Iz istega vzroka je družba ustanovila v letu 1910 Zavod sv. Marte, kjer so bile brezposelne služkinje v pošteni oskrbi. Od leta 1937 upravljajo Zavod šolske sestre.

Kako močna organizacija je bila Marijina družba, je razvidno že iz tega, da si je postavila z lastnimi sredstvi Marijin dom, ki je bil otvoren leta 1912. Tu je sedež Marijine družbe Marije milostljive, tu se zbirajo dekleta ob nedeljah popolne, tu se čutijo kakor doma; saj to je njih dom. Kar je bilo moogoče doseči služkinjam, ki nič ne posedujejo, ki imajo nizke plače, to

liko in še več bi lahko dosegli tudi drugi, če bi se uvrstili pod Marijino zastavo. Marijin zgled uči skromnost, v Marijini šoli dobi človek razumevanje za duhovne dobrine. Tu spozna boljše Jezusovo ljubezen do nas, tu se vname za pogosto sv. obhajilo. Zato vlada tu čisto in svetlo veselje. Nobena Marijina družba ni brez petja. Družba je krepko pomagala pri cerkvenem petju v petih cerkvah v mestu. Goji tudi narodno petje in pevski zbor je velikokrat nastopal pri prireditvah v Domu. Tudi igre, poštene seve, dajo veselo zabavo in pospešujejo izobrazbo. Največ izobrazbe črpajo družbenice iz lastne knjižnice in iz krščanskega časopisja.

Srečo, katero so družbenice uživale, so vedno želele naklanjati tudi drugim. Ljubezen ne pozna mej; vsi so božji in zato se je družba zanimala za misijone, razkolne in poganske: afriške, indijske, kitajske in japonske. Podpirala je misijone z denarjem in oblačili; v prejšnjih letih je prirejala vsako leto razstave izdelanih paramentov in oblek.

Da se vera bolj utrdi, ima odsek Kristusa kralja sedanjim razmeram primerne verske tečaje.

Za izboljšanje gmotnega stanja je skrbel odsek sv. Marte (za delo) s prirejanjem kuhinjskih in šivalnih tečajev in z izdelovanjem idrijskih čipk.

Še na marsikaterem polju se je udeleževala družba, tako n. pr. deluje sijonski odsek za olupšavo cerkva in v skromni obliki dobrodelni odsek.

S svojim delovanjem se družba ne hvali, pač pa želi, da bi mnogi spoznali, kako koristen je pristop k Marijini družbi.

polnoma neznane zvezde?

Ali ne hlasta v svojih blodnih mislih za nedosegljivimi sanjami?

In če je sreča čisto poleg njega, da bi jo lahko z roko zagrabil?

Pa če se ta sreča imenuje — Lolita?

TRINAJSTO POGlavJE

V Dominikovo samoto je stopila Lolita.

Prišla je tako neopaženo, kakor če sončni žarek poseje v temno noč.

Nekaj dni po onem srečanju pri kapelici je Dominikova mati povabila Presvesove na čaj. Prišla je seveda tudi Lolita in so se prav pri srčno zabavali.

Drugi dan pa Dominik ni vedel kaj početi in je šel gledat, kako igrajo ta slavni tenisi, kjer se je najbolj odlikovala Lolita.

Par dni pozneje bi bila Lolita

kmalu zakrivfla strašno nezgodo. Srečala je pismonošo, ki je vedel, da se Presvesovi dobro poznajo z Yholdyjevimi, pa je kar njej izročil pošto za oboje, da mu ni bilo treba dalje hoditi po peščeni poti.

Lolita je bila ravno namenjena k Dominiku, da ga v imenu cele družbe povabi, naj pride popoldne k tenisu, potem pa, na čaj in nazadnje bi šli še malo ribe lovit, in bi bila odnesla vsa pisma naravnost k njemu, če je ne bi bil prestregel ujec, ki je v pritlični kuhinji kuharil že drugo vrsto ribje juhe. Četudi je moral gledati na kuho, vendar mu ni ušla nobena stvar!

»Menda ne prinašate naše pošte?« je kakor zavaljen bivol planil k dekletu.

»Da, da. A pismonoša je rekel, da je vse ali skoraj vse za Dominika.«

Cerovlje

Šolski izlet ter zaključna prireditev

Zadnje dni šolskega leta so otroci osnovne šole skupno z učiteljicami in z g. katehetom priredili letni šolski izlet v Oglej, Gradec in Barbano. Učiteljci sta ga vsestransko lepo organizirali, tako da je potekel v najlepšem redu. Bil je poučljiv ter v veliko veselje in zabavo otrok.

Vozili so se z avtobusom, z vlakom ter z motornim čolnom po morju. Otroci so se lepo obnašali ter petja in smeja ni bilo ne konca ne kraja. V Ogleju so v baziliki in v muzeju vse pregledali ter pazljivo poslušali zgodovinsko razlago mogočne kulturne preteklosti.

Na barbanskem otoku so se najprej zatekli v Marijino svetišče ter tam pobožno počastili Marijo. Prijazni pater gvardijan jim je orisal zgodovinski nastanek te božje poti ter čudeže, ki jih je Marija vernikom tam izprosil. Pred odhodom iz Barbane so si otroci nakupili raznih spominkov, kakor jim je pač dovoljeval finančni minister.

Dne 9. VII. je bila v Mavhinjah sv. maša za sklep šolskega leta za šolarje iz Mavhinj in Cerovelj. Prišli so vsi šolski otroci z učiteljstvom na čelu. Tudi nekaj staršev je prihitelo k tej slovesnosti. Otroci so za ta dan opravili sv. spoved ter preselili sv. obhajilo. Prosili so angela varuha, naj jih srečno vodi skozi vse težave dušnih in telesnih neugodnih počitniških dni.

Drugi dan 10. VII. so šolski otroci iz Cerovelj imeli zaključno prireditev. Učiteljci, g. Pertot Vida in gđ. Legiša Danica, sta se požrtvovalno potrudili, da je šolska prireditev prav lepo uspela. Veliko ljudi se je zbralo na dvorišču prijazne družine Jurčeve, ki je z veseljem odstopila svoje dvorišče ter pripravila ustrezen oder, za kar gre vsa zahvala iznajdljivemu fantu Danilu Terčon. Program prireditve je bil pester in bogat. Vseboval je 20. točk, pri katerih so se otroci dobro odrezali ter prikazali velik napredek bodisi v petju ali v deklamacijah ter ličnih slikah in končno v igri s petjem ter pri enodejanki »Dve teti«.

Šolski zbor je brezhibno zapel z jasno intonacijo in harmonično zlitim glasom razne pesmice, katere je občinstvo zelo nagradilo s ploskanjem. Na odru so bili zaposleni vsi šolski otroci, od najmlajšega do najstarejšega. Vsak je imel svojo vlogo, ki jo je skušal kar najbolj častno rešiti. Posebej pa moramo še podčrtati tiste, ki so dovršeno podali enodejanko »Dve teti«.

Padriče

V nedeljo, dne 10. julija, smo v naši cerkvi počastili slovanska apostola sv. Cirila in Metoda. Lepo število se nas je zbralo. Veselo presenečenje nam je napravil domači pevski zbor. Po daljšem presledku se je zopet oglašil v cerkvi. S svojim ubranim petjem je zelo poživil

cerkveno slovesnost. Sv. brata, ki sta med slovanskimi narodi prižigala luč vere, smo prosili, naj tudi med nami ohranjata ta božji dar. Ko so l. 1897 naši očetje, od katerih so nekateri še živi, začeli graditi cerkvo, gotovo niso kar na slepo izbrali sv. apostola za zavetnika. Z njuno pomočjo so hoteli ohraniti zvestobo narodu in veri. To dvojno zvestobo pričakujejo prav gotovo tudi od nas. Zanimivo je, kako je nastala naša cerkva. Navadno sodimo, da v gostilni nič dobrega ne nastane. Naša cerkva pa ima vendar svoje začetke prav v gostilni. Pri kozarcu vina so možje sklenili, da morajo rešiti čast vasi, ki do tedaj ni imela nobenega božjega znamenja. Začeli so zbirati denar med seboj in počasi je zrastle cerkva. Dne 10. julija l. 1898. je bila blagoslovljena v čast sv. Cirila in Metoda. Pri blagoslovu je bilo nad 2000 ljudi. Preteklo leto smo slovesno praznovali 50 letnico naše cerkve.

Števerjan

Na shod sv. Mohorja, 17. 7., smo imeli v naši župniji po dolgih 14 letih spet kanonično vizitacijo našega prevzvišenega nadškofa, ki je ob tej priliki podelil zakrament sv. birme 94 manjšim in večjim svojim ovčicam. Veseli smo bili, da je mora proticerkvene gonje vendar enkrat za nami in da tudi na zunaj spet lahko pokažemo, da smo zvesti katoliški kristjani. Nadškofa smo pristrčno sprejeli, cerkev lepo okrasili ter cerkveno slovesnost z lepim petjem in ubranim pritrkovanjem povzdignili. Do srca so nam šli očetovski nauki našega prevzvišenega nadpastirja, ki nam je v lepi domači besedi opisal pomen in namen svojega obiska in nam podelil po pridigi svoj blagoslov združen s popolnim odpustkom, in nam hotel tudi popoldne dati blagoslov z Najsvetejšim.

Hvala Bogu za ta lepi dan!

N o v i c e

Matija Škabar zlatomašnik

Dne 31. julija ob 9.30 bo v barkovljanski cerkvi daroval svojo zlato mašo č. g. Matija Škabar. G. zlatomašnik, ki je doma iz Barkovelj, se je rodil leta 1876 in je bil posvečen v duhovnika 30. 7. 1899. Po kratkem službovanju kot kaplan v Rojanu in pri Sv. Jakobu v Trstu je postal katehet na slovenski šoli sv. Cirila in Metoda, kjer je deloval trideset let. Zadnja leta je pomagal pri dušnem pastirstvu v Barkovljah, kjer poučuje tudi verouk v slovenski šoli. Dolga leta je vodil cerkveni pevski zbor v Sv. Križu pri Trstu, za kar so ga Križani ohranili v dobrem spominu.

G. zlatomašniku ključemo: Nebeški Gospod naj mu bo plačnik za vse dobro in naj ga ohrani še mnogo let!

Matura na slovenskih srednjih šolah v Trstu

Objavljamo izid mature na slovenskih srednjih šolah v Trstu.

1. VIŠJA REALNA GIMNAZIJA. Maturu so napravili: Balanč Josip, Baša Franc, Gasperi Anton, Košuta Soča, Krumlova Livija, Milič Ježe, Puhelj Dimitrij, Sancin Peter.

Popravne izpite ima 8 kandidatov, za eno leto je bilo odklonjenih 5 kandidatov. Med kandidati je bilo 5 privatistov.

2. UČITELJSKE. Maturu sta napravila: Štrancar Julka in Zgur Alojzij.

Popravne izpite ima 7 kandidatov, za eno leto je bilo odklonjenih 5 kandidatov. Med kandidati je bilo 9 privatistov.

3. TRGOVSKA AKADEMIJA. Maturu so napravili: Danev Neva, Jericijo Rajko, Škamperle Alojzij.

Popravne izpite imata 2 kandidata, za eno leto sta bila odklonjena 2 kandidata. Privatistov ni bilo.

Z uspehom na splošno ne moremo biti zadovoljni. Zdi se, da so kandidati vzeli stvar prelahko in so premalo ponovili predelano snov. Baje so bili posebno slabo pripravljene privatisti. Žal, da je tako slab uspeh. Gotovo pa lahko vidi »Gior-nale di Trieste«, ki je pred maturo pisal, da se opravljajo slovenske mature kar po domače, »in famiglii«, da je tako pisanje zlobno.

Abiturientom iskreno čestitamo k uspehu in jim želimo obilo uspeha pri nadaljnjem delu!

Profesorski izpit iz klavirja

G. Gabrijel Devetak iz St. Mavra je zadnje dni junija napravil na državnem konservatoriju v Benetkah profesorski izpit iz klavirja. G. Devetak je po prvi svetovni vojni vsled nesrečne eksplozije zgubil vid. Ves navdušen za glasbo se je kljub temu posvetil njenemu študiju. Silno voljno in pridnostjo je premagal vse težave in končno dosegel diplomu. Prav toplo čestitamo.

Smrt krščanske matere

V četrtek dne 14. julija je preminula v Velikih Žabljah na Vipavskem kot žrtev razmer, v katerih je slovenski narod, vzgledna krščanska mati Jožefa Paljk iz znane Poharjeve družine. Pokojnica je bila vzgled verne slovenske žene in matere, kot jo more roditi le nežna Vipavska dolina. Njen pogreb, ki se je izvršil v petek pozno zvečer in katerega se je udeležila silno velika množica s svečami, se je ob splošnem joku spremenil v pravo ljudsko žalovanje.

Hčerki Mileni v Trstu ter vsem preostalim izražamo iskreno sožalje, blagi materi naj pa sveti večna luč!

Kralj Peter v Benetkah

Jugoslovanski kralj Peter in kraljica sta dospela v nedeljo 17. t. m. v Benetke in sta se nastanila v vili grške princezinje Aspazije.

Romanje na Sv. Višarje

Goriški slovenski tretji red priredi prihodnjo soboto 23. t. m. romanje na Sv. Višarje. Odhod iz Gorice ob sedmih in pol zjutraj izpred kapucinske cerkve. Tja grede obiščemo romarsko cerkev »Madonna delle Grazie« v Vidmu, kjer bo sv. maša. Povratek v nedeljo 24. t. m. zvečer. Kdor se želi še prijaviti, naj se zgloši pri p. Fidelisu najkasneje v četrtek.

Blago za Avstrijo v tržaškem pristanišču

V preteklih 7 dneh so prispele v tržaško pristanišče tri ladje s 37.746 tonami ERP blaga za Avstrijo. Raztovorili so skupno 18.875 ton, in sicer 9.500 ton koruze iz ladje »Leonardo Romero«, 9.310 ton pšenice iz ladje »David Bosnell« in 63 ton olja iz bombaževnega semena iz ladje »Dalla Lykes«.

Preselitev tiskovnega urada ZVU

V ponedeljek 11. julija, so preselili uradne prostore tiskovnega urada ZVU, ki mu načeljuje major Pavel Sasson, MBE, iz Ljudskega doma v justično palačo (sobe 142, 143, 144 in 140. telefon 7628, 5912, 4301). Major Sasson bo od zdaj dalje poleg svoje službe kot načelnik tiskovnega urada imel tudi vrhovno nadzorstvo tiskovnega urada V.G.P.F. (policije Julijske krajine).

Poprava ceste Trst — Sesljan

Dela za popravo in izboljšanje ceste Trst — Sesljan so bila oddana za dvajset milijonov lir tržaški stavbeni družbi I.C.A.I. Načrt vključuje zgradbo in vzdrževanje zidov in obnovo cestne površine, ki jo je poškodovalo pronicanje vode. Pri teh delih bo zaposlenih okoli 50 delavcev približno tri mesece.

Razpisana uradniška mesta

Pred kratkim so bili uradno razglašeni trije natečaji za sledeča mesta:

1) Za 89 mest podtajnikov na poskušnji v notranji civilni upravi; 2) za 32 mest nadomestnih računovodij v isti civilni službi in 3) za 44 mest kot gojenci na poskušnji pri isti upravi. Za prosilce v prvo skupino je potrebna doktorska diploma, za one pod točko dva srednjetečnišna, za one pod točko tri pa nižja srednja šola.

Prošnje z vsemi listinami je treba predložiti na prefekturi do 5. avgusta. V kabinetnem uradu na prefekturi (Ufficio Gabinetto della Prefettura) dobijo interesi tudi vsa potrebna pojasnila.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Razgovori predstavnikov ZVU z italijansko vlado

Trenutno se mudi v Rimu skupina predstavnikov Zavezniške vojaške uprave anglo-ameriškega področja Svobodnega tržaškega ozemlja, ki vodi razpravljanja z italijansko vlado.

Glavni predmet njihovega dnevnega reda tvori proračun za anglo-ameriško področje Svobodnega tržaškega ozemlja za dobo od 1. julija 1949 do 31. decembra 1949. Na čelu delegacije, ki vključuje predstavnike Gospodarskega in posvetovalnega sveta zavezniške vojaške uprave, je gospod Ivan B. White, načelnik finančnega in gospodarskega oddelka ZVU. Pričakuje se, da bodo razgovori končani prihodnji teden.

Prošnje za popravilo nepremičnin, ki so bile med vojno poškodovane

Na podlagi ukaza št. 122, ki ga je pred kratkim podpisal generalni ravnatelj za civilne zadeve, je treba vse prošnje za popravilo nepremičnin na anglo-ameriškem področju Svobodnega tržaškega ozemlja, ki so bile med vojno poškodovane, predložiti do 31. julija. Poškodovane nepremičnine obnavlja tehnični oddelk ZVU na podlagi ukaza št. 32. Ukaz št. 122 stopi v veljavo na dan objave v prihodnji številki uradnega lista.

Italija izdala znamke Marshallovega načrta

Uprava za gospodarsko sodelovanje v Washingtonu poroča, da v Italiji že prodajajo prve poštne znamke na čast Marshallovega načrta. Slika na znamkah prikazuje ladjo, ki vozi tovor ERP, italijanski delavec pa pozdravlja z nakovalom kladivom in kleščami ladjo. Na dolnem levem vogalu so črke ERP. Znamke so po 5, 15 in 20 lir. Uprava za gospodarsko sodelovanje izjavlja, da bo izdala italijanska vlada te znamke kot znak, da cenijo pomoč Marshallovega načrta.

Duhovne vaje za dekleta

Dekleta, ki so se priglasila za duhovne vaje pri čč. uršulinkah v Gorici od 24. do 28. t. m., naj pridejo v samostan v nedeljo zvečer ob šestih. Prinesejo naj s seboj rjuhe.

Če bi se rada še katera udeležila duhovnih vaj, lahko kar pride.

D A R O V I

ZA »KATOLIŠKI GLAS«

N. N. iz Trsta v počastitev č. g. zlatomašnika M. Škabarja 1000; Julka iz Trsta 100; N. N. pri Sv. Antonu v Trstu 500; župni urad Konec tovelj, zbirka za kat. tisk. 1000; Brajnik Julita, Standrež 110; Kosovel Dora, namesto evetja na grobmami naše Milenke Pepce Paljk 1000.— lir.

Iskrena hvala!

»Kar sem dajte, kar sem! Jaz sem ujec, kuhar, pismonoša in kar hočete. Pa-a-a, ali ne bi pogledali moje juhe?«

»Ravno sem hotela vprašati, kaj tako prijetno diši. Veste, če to daste komu samo poduhati, se mu vzbudi slast, da ga morate povabiti še na obed!«

»O, potem pa, ljuba gospodična, bom prav iz srca vesel, če Vas srem povabiti, da prisedete, ko bo prišla na mizo moja jed... Boste videli, da se kaj takega ne dobi vsak dan in da se pred menoj lahko skrivajo vsi pariški kuharji!«

»Bomo videli!«

»Brez skrbi, naša ljubljena gospica!« silo prijazno odvrne ujec in odkrije velikanski lonec, kjer je v zlatorumeni omaki počasi vrelo kakih petnajst funtov rib, rakov in vsakršnih školjk. Šele prvokrat je

kuhal tako jed, pa je bilo vse tako napravljeno, da najboljši kuhar ne bi mogel bolje.

Ujec se je nekje v Afriki naučil kuhati to juho, s katero se je na vse moč ponašal. Vsako leto je kuhal kake tri ali štiri vrste juhe in najbolj je bil vzhičen, ko so presenečeni gostje molče srkali njegovo kuhovino in jim je bilo kar na obrazu brati, kako jim tekne predobra jed.

Dal je pokusiti Loliti, ki je zelo rada polizala kaj dobrega.

»Ijemeni, to obenem hladi in greje!« se je razvnela! »Take juhe pa ne dobite niti pri najboljšem marseilleskem kuharju!«

»E, marseilleski kuharji, pa brez njih!... Toda, če Vas danes ne bo, prihodnjič morate na vsak način priti! Dominik bo jako vesel.«

»Mislite?«

»Ne samo mislim, marveč — Lolita, dobro me poslušajte — sem trdno prepričan.«

»Če ste prepričani, pridem pa že drevi. Ob osmih, kajne?«

»Da, da. In potem Vas še domov pospremimo.«

»Vi?«

»Menim, da rajši vidite, če gre kdo drugi z Vami?«

Lolita se zvonko zasmije in odide.

Ko je bil ujec zopet sam pred svojim kotličem, je kar s prvitimi rokavi pograbil pisma in jih začel prelagati. Izbral je štiri, ki so imele nekoliko sumljivo pisavo — kar priteče Dominik, ki mu je povedala Lolita, da je prinesla pošto.

»Ali je zamé kakšno pismo?«

»Na dragec, to je vse, kar je!«

Mladenič hlastno seže po pismih, a tudi tokrat ne najde, kar je pri-

čakoval. Dasiravno je sklenil, da bo molčal, vendar nejevoljno pripomni:

»Spet nič od župnika. To pa tudi ni samo ob sebi! Da bi mi vsaj dečki kaj pisali!«

»Ti si pa zares čuden! Kolikokrat sem ti že rekel, da si zaradi župniških pisem nikar toliko ne beli glave! Misliš, da mu je kaj mar zate? Le boj se! Zabava se in raztresa denar, ki sta mu ga dala z materjo, resne opravke pa je odložil za kesneje. Lahko, da je tudi hišniku naročil, naj mu vso pošto spravi in mu jo bo izročil šele po povratku v mesto?... Sicer pa popolnoma razumem njegovo ravnanje!«

»Jaz pa prav nič!«

»Kaj bo mlad človek!... Pa-a-a, povej mi rajši, kako se ti vidi moja juha. Ali ni za spoznanje oledna?«

Dominiku pa ni bilo do ujševga

besedičenja. Nepremično je gledal v daljavo, kar je uja še bolj razdražilo.

»Pusti že vendar iz misli tega črnosuknježal! Ej, ko bi bil jaz na tvojem mestu, Dominik, ko bi bil jaz na tvojem mestu!... A, čakaj, mislim, da te Lolita kliče? Ne, zdaj bo že kaj bolj zanimivega.«

Res ga je zvala Lolita.

Ko je Dominik odšel iz kuhinje, ga ujec ni izpustil iz oči. Videl je, kako je spustil v vodo svoj črnobelni čoln, pomagal Loliti vstopiti, se odtrgal od rtiča Souzeaux in zavil proti igrišču vile »KersMimie.«

Ujec je bil sam in se mu ni bilo treba nikogar bati. Mirne duše je porinil lonec v kot, se široko usedel in odprl prvo pismo. Župnik Firmin je pisal:

(Dalje)